

Załącznik nr 1

Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

I. SPOSÓB ORGANIZACJI KSZTAŁCENIA

1. WYMAGANIA OGÓLNE

- 1.1. Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela ma zastosowanie do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu, nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, nauczyciela prowadzącego zajęcia i nauczyciela psychologa.
- 1.2. Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie ma zastosowania do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej), nauczyciela szkoły specjalnej i oddziału specjalnego oraz nauczyciela prowadzącego zajęcia z dziećmi i z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- 1.3. Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela jest prowadzone na studiach:
  - 1) na kierunku, poziomie i profilu, których program określa efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 534), z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w tej ustawie, charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy i efektów uczenia się określonych w niniejszym standardzie;
  - 2) podyplomowych, których program określa efekty uczenia się dla kwalifikacji cząstkowych uwzględniające charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 6, 7 albo 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz efekty uczenia się określone w niniejszym standardzie.
- 1.4. Studia, o których mowa w ust. 1.3 pkt 1, są prowadzone jako studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia lub jako jednolite studia magisterskie, na kierunkach, których programy studiów określają efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub podstawy programowej kształcenia w zawodach lub treściom prowadzonych zajęć. Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa jest prowadzone na kierunku psychologia.
- 1.5. Studia stacjonarne pierwszego stopnia trwają nie krócej niż 6 semestrów.

- 1.6. Studia stacjonarne drugiego stopnia trwają nie krócej niż 3 semestry.
- 1.7. Stacjonarne jednolite studia magisterskie trwają nie krócej niż 9 semestrów.
- 1.8. Studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
- 1.9. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów nie może być mniejsza niż, w przypadku studiów:
  - 1) pierwszego stopnia – 180;
  - 2) drugiego stopnia – 90;
  - 3) jednolitych magisterskich – 300, a w przypadku studiów trwających dłużej niż 10 semestrów – 360.
- 1.10. Liczbę semestrów, profil studiów, liczbę punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, liczbę godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, oraz dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których jest przyporządkowany kierunek ze wskazaniem dyscypliny wiodącej określa program studiów.
- 1.11. Studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela trwają co najmniej 3 semestry.

2. ZAJĘCIA I GRUPY ZAJĘĆ

- 2.1. Proces kształcenia jest realizowany w postaci zajęć lub grup zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.
- 2.2. W przypadku studiów o profilu:
  - 1) ogólnoakademickim – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć, związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności;
  - 2) praktycznym – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.
- 2.3. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Przygotowanie pedagogiczne obejmuje przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i przygotowanie dydaktyczne.
- 2.4. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie:
  - 1) merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć – grupa zajęć A1;
  - 2) psychologiczno-pedagogiczne – grupa zajęć B;

- 3) w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu – grupa zajęć C;
  - 4) dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć – grupa zajęć D.
- 2.5. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może obejmować również przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć – grupy zajęć A1, A2, B, C, D i E.
- 2.6. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa obejmuje przygotowanie pedagogiczne – grupa zajęć F.
- 2.7. Kształcenie na studiach podyplomowych przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może być prowadzone w zakresie przygotowania:
- 1) psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku, którego program studiów określał efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub podstawy programowej kształcenia w zawodach lub treściom prowadzonych zajęć, nieposiadających przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego – grupy zajęć B, C i D;
  - 2) psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania teoretycznych przedmiotów zawodowych dla absolwentów studiów co najmniej pierwszego stopnia na kierunku, którego program studiów określał efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom podstawy programowej kształcenia w zawodach, nieposiadających przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego – grupy zajęć B, C i D;
  - 3) merytorycznego, psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia na kierunkach, których programy studiów określały efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wymaganiom ogólnym odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub podstawy programowej kształcenia w zawodach lub treściom prowadzonych zajęć – grupy zajęć A3, B, C i D;
  - 4) merytorycznego i dydaktycznego do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, których programy studiów określały efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wymaganiom ogólnym odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub podstawy programowej kształcenia w zawodach lub treści prowadzonych zajęć, posiadających przygotowanie merytoryczne, psychologiczno-pedagogiczne, w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu oraz dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć – grupy zajęć A3 i E;

- 5) pedagogicznego do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa dla absolwentów studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia – grupa zajęć F.

3. MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH I PUNKTÓW ECTS

Grupy zajęć	Zajęcia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	
A1. Przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć – zgodnie z efektami uczenia się określonymi w programie studiów	*	*	**	
A2. Przygotowanie merytoryczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć – zgodnie z efektami uczenia się określonymi w programie studiów	*	*	**	
A3. Podyplomowe przygotowanie merytoryczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć	*	180	6	
B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	B.1. Zajęcia z psychologii	90	10	
	B.2. Zajęcia z pedagogiki	90		
	B.3. Praktyki zawodowe	30		
C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	Podstawy dydaktyki	60	5	
	Emisja głosu			
D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz teoretycznych przedmiotów zawodowych:			
		D.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	150	15
		D.2. Praktyki zawodowe	120	
	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych			

	w szkole podstawowej albo ponadpodstawowej:			
	D.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	90	10	
	D.2. Praktyki zawodowe	60		
E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz teoretycznych przedmiotów zawodowych:			
	E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	90	10	
	E.2. Praktyki zawodowe	90		
	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej albo ponadpodstawowej:			
	E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	60	10	
	E.2. Praktyki zawodowe	90		
F. Przygotowanie pedagogiczne do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa	F.1. Zajęcia z pedagogiki	60	15	
	F.2. Metodyka pracy nauczyciela psychologa w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych	120		
	F.3. Praktyki zawodowe	120		

* W wymiarze określonym w programie studiów zapewniającym merytoryczne przygotowanie do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.

** W liczbie określonej w programie studiów.

Program studiów i program studiów podyplomowych zapewniają osiągnięcie takich samych efektów uczenia się.

W ramach grupy zajęć B dwie trzecie godzin zajęć jest realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń. Pozostałe godziny zajęć są zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych.

Celem praktyki zawodowej w grupach zajęć D i E jest zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną. Jeżeli przedmiot lub rodzaj zajęć jest nauczany zarówno w szkole podstawowej, jak i ponadpodstawowej, praktyki zawodowe odbywają się w obu typach szkół. Praktyki zawodowe są zintegrowane z realizacją zajęć z dydaktyki przedmiotu nauczania lub rodzaju zajęć.

Celem praktyki zawodowej w grupie zajęć F jest przygotowanie do pracy nauczyciela psychologa w systemie oświaty, w szczególności zdobywanie doświadczenia związanego z pracą opiekuńczo-wychowawczą, diagnostyczną, edukacyjną i terapeutyczną z uczniami w różnych okresach rozwojowych oraz udzielaniem pomocy psychologicznej uczniom, rodzicom i nauczycielom. Praktyki zawodowe są zintegrowane z realizacją zajęć z pedagogiki i metodyki pracy nauczyciela psychologa w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych.

Praktyki zawodowe są realizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych i innych placówkach udzielających wsparcia uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 25% liczby punktów ECTS określonych dla danej grupy zajęć. Praktyki zawodowe nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4. INFRASTRUKTURA NIEZBĘDNA DO PROWADZENIA KSZTAŁCENIA

Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe odbywają się w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, w których do zajmowania stanowiska nauczyciela są wymagane kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 i 2245).

II. OSOBY PROWADZĄCE KSZTAŁCENIE

Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się jest prowadzone przez osoby posiadające kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela w grupie zajęć B bierze udział co najmniej jedna osoba prowadząca badania naukowe w dyscyplinie naukowej pedagogika lub psychologia.

W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela w grupach zajęć A1, A2 i A3 bierze udział co najmniej jedna osoba prowadząca badania naukowe w dyscyplinie naukowej lub artystycznej odpowiadającej przedmiotowi nauczania lub prowadzonym zajęciom.

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ

1. OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących;
- 2) klasyczne i współczesne teorie dotyczące rozwoju człowieka, wychowania, nauczania-uczenia się oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów oraz potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać;
- 3) rolę nauczyciela-wychowawcy w kształtowaniu postaw i zachowań uczniów;
- 4) normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym);
- 5) edukację włączającą, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;
- 6) specyfikę funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych;
- 7) sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej;
- 8) strukturę i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji;
- 9) podstawy prawne systemu oświaty, niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych;
- 10) prawa dziecka;
- 11) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
- 12) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia;
- 13) podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy oraz zasady emisji głosu;
- 14) treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem;
- 15) metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je na podstawie wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;

- 2) adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 3) diagnozować potrzeby, możliwości i zdolności każdego ucznia oraz projektować i realizować zindywidualizowane programy kształcenia i wychowania;
- 4) tworzyć sytuacje motywujące do nauki, analizować ich skuteczność i modyfikować działania dydaktyczne w celu osiągnięcia pożądaných efektów uczenia się;
- 5) podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy samokształceniowej oraz promować osiągnięcia uczniów;
- 6) rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów;
- 7) skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań uczniów;
- 8) wykorzystywać proces oceniania uczniów i udzielać im informacji zwrotnej do stymulowania ich pracy nad własnym rozwojem;
- 9) pracować z dziećmi pochodzącymi ze środowisk odmiennych kulturowo i posiadającymi ograniczoną znajomość języka polskiego;
- 10) odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;
- 11) skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- 12) poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu;
- 13) posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;
- 14) udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej;
- 15) samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.

1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w swojej działalności oraz kierowania się szacunkiem dla każdego człowieka;
- 2) budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi uczestnikami procesu kształcenia, w tym rodzicami i opiekunami uczniów, a także do włączania ich w działania sprzyjające efektywnemu nauczaniu;
- 3) porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej; rozwiązywania konfliktów przez dialog i tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;

- 4) rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska;
- 5) działania na rzecz poprawy jakości działania szkoły lub placówki oświatowej;
- 6) pracy w zespole i pełnienia różnych ról, umiejętnej współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów oraz z innymi osobami tworzącymi społeczność szkolną i lokalną.

2. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A1/A2. Przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć oraz do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy merytorycznej dotyczącej przedmiotu nauczania lub zajęć są ujęte w programie studiów, w ramach których odbywa się przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

A3. Podyplomowe przygotowanie merytoryczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- A3.W1. cele kształcenia przedmiotu lub zajęć, wyrażone w wymaganiach ogólnych podstawy programowej nauczanego przedmiotu lub treściach prowadzonych zajęć;
- A3.W2. treści nauczania przedmiotu lub zajęć, wyrażone w wymaganiach szczegółowych podstawy programowej nauczanego przedmiotu lub treściach prowadzonych zajęć;
- A3.W3. powiązania nauczanych treści z innymi obszarami wiedzy i kultury.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- A3.U1. biegle operować pojęciami i faktami z zakresu treści nauczania;
- A3.U2. interpretować treści nauczania z perspektywy aktualnego stanu wiedzy;
- A3.U3. dobierać treści i zadania, umożliwiające rozwijanie zainteresowań uczniów szczególnie uzdolnionych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- A3.K1. ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej;
- A3.K2. poszukiwania nowych zasobów wzbogacających treści nauczania.

B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne

B.1. Zajęcia z psychologii

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.1.W1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze; spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji; proces mowy; myślenie i rozumowanie; uczenie się i pamięć,

rolę uwagi; emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania; zdolności i uzdolnienia; psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu i stylu poznawczego;

- B.1.W2. proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny; zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania; rozwój wybranych funkcji psychicznych; normę rozwojową; rozwój i kształtowanie osobowości; rozwój w kontekście wychowania; zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia; dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów; zaburzenia zachowania; nieśmiałość i nadpobudliwość; zaburzenia funkcjonowania w okresie dorastania; obniżenie nastroju, depresję; krystalizowanie się tożsamości; dorosłość; identyfikację z nowymi rolami społecznymi; kształtowanie się stylu życia;
- B.1.W3. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania; sytuację interpersonalną; empatię; zachowania asertywne, agresywne i uległe; postawy, stereotypy, uprzedzenia; stres i radzenie sobie z nim; porozumiewanie się ludzi w instytucjach; reguły współdziałania; procesy komunikowania się; bariery w komunikowaniu się; media i ich wpływ wychowawczy; style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie; różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie; komunikację niewerbalną; porozumiewanie się emocjonalne w klasie; porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;
- B.1.W4. proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się i strategie ich przewyższania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem;
- B.1.W5. zagadnienie autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.1.U1. obserwować podczas praktyk zawodowych procesy rozwojowe uczniów;
- B.1.U2. obserwować podczas praktyk zawodowych zachowania społeczne i ich uwarunkowania;
- B.1.U3. skutecznie i świadomie komunikować się;
- B.1.U4. porozumieć się w sytuacji konfliktowej;
- B.1.U5. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;
- B.1.U6. identyfikować potrzeby ucznia w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;

- B.1.U7. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;
- B.1.U8. zaplanować, na podstawie świadomej autorefleksji, działania na rzecz rozwoju zawodowego.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.1.K1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
- B.1.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

B.2. Zajęcia z pedagogiki

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.2.W1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty oraz podstawowe zagadnienia prawa oświatowego; międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością; znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej; modele współczesnej szkoły; pojęcie ukrytego programu szkoły; alternatywne formy edukacji; zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego; podstawę programową w kontekście programu nauczania; tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki oświatowej;
- B.2.W2. rolę nauczyciela, koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela; nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli; zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów; tematykę oceny jakości pracy nauczyciela; zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego; rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela; choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
- B.2.W3. wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania; proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia, znaczenie współpracy rodziny i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;
- B.2.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich

funkcjonowanie; zagadnienie dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki; szkolną sytuację dzieci emigrantów i reemigrantów; zagadnienie dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

- B.2.W5. sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów); tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- B.2.W6. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się; specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice; sposoby przezwycięzania trudności w uczeniu się; trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwycięzania;
- B.2.W7. poradnictwo edukacyjno-zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia; potrzebę przygotowania młodzieży do uczenia się przez całe życie.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.2.U1. wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do tej podstawy;
- B.2.U2. zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;
- B.2.U3. formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
- B.2.U4. nawiązywać współpracę z innymi nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;
- B.2.U5. rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;
- B.2.U6. zdiagnozować ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zaprojektować dla niego wsparcie;
- B.2.U7. określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.2.K1. okazywania empatii uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;
- B.2.K2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie lub grupie wychowanków;
- B.2.K3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;
- B.2.K4. współpracy z innymi nauczycielami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

B.3. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki oświatowej oraz środowisko, w jakim one działają;
- B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły oraz program wychowawczo-profilaktyczny;
- B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk zawodowych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z innymi nauczycielami, w celu poszerzania swojej wiedzy.

C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. usytuowanie dydaktyki jako subdyscypliny pedagogiki; przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki; relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;
- C.W2. zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego; style kierowania klasą; problem ładu i dyscypliny; procesy społeczne w klasie; integrację klasy szkolnej; tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce; sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;
- C.W3. współczesne koncepcje nauczania; cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania

i ich rodzaje; zasady dydaktyki; metody nauczania; treści nauczania; organizację procesu kształcenia i pracy uczniów;

- C.W4. zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej i jej budowę; modele lekcji; sztukę prowadzenia lekcji; style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;
- C.W5. konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się; potrzebę wyrównywania szans edukacyjnych; znaczenie odkrywania i rozwijania predyspozycji i uzdolnień; zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;
- C.W6. sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów; ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania; wewnątrzszkolny system oceniania; rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły; edukacyjną wartość dodaną;
- C.W7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela; problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego; metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów; praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej; zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;
- C.U2. zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;
- C.U3. dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;
- C.U4. wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;
- C.U5. zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym;
- C.U6. dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;
- C.U7. posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;
- C.U8. poprawnie posługiwać się językiem polskim.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- C.K1. twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych;
- C.K2. skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.

D/E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego (kolejnego) przedmiotu lub prowadzenia pierwszych (kolejnych) zajęć

D.1/E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.1/E.1.W1. miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;
- D.1/E.1.W2. podstawę programową dla danego przedmiotu; cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych; przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia; strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania; kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;
- D.1/E.1.W3. integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie; zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkład materiału;
- D.1/E.1.W4. kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela; potrzebę profesjonalnego rozwoju nauczyciela, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej; znaczenie autorytetu nauczyciela; interakcje ucznia i nauczyciela w toku lekcji; potrzebę dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy; znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1/E.1.W5. konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące; proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia; metodę projektów; zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
- D.1/E.1.W6. metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale; typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;
- D.1/E.1.W7. organizację pracy w klasie i w grupach; potrzebę indywidualizacji nauczania; zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego; formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia, konkursy; zagadnienia związane z pracą domową;
- D.1/E.1.W8. sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne) i pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych; edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne

w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediiów;

- D.1/E.1.W9. metody kształcenia w odniesieniu do przedmiotu lub rodzaju zajęć; znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.W10. rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;
- D.1/E.1.W11. egzaminy kończące etap edukacyjny; sposoby konstruowania testów i sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach określonego przedmiotu;
- D.1/E.1.W12. diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; potrzebę i metody strukturyzacji wiedzy; konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;
- D.1/E.1.W13. znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społecznych uczniów; potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1/E.1.W14. warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją; konieczność analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- D.1/E.1.W15. potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, a także logicznego i krytycznego myślenia; potrzebę kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu; potrzebę kształtowania nawyków systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.1/E.1.U1. identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;
- D.1/E.1.U2. przeanalizować rozkład materiału;

- D.1/E.1.U3. identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi nauczanymi treściami nauczania;
- D.1/E.1.U4. dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;
- D.1/E.1.U5. kreować sytuacje dydaktyczne służące rozwojowi zainteresowań uczniów i popularyzacji wiedzy;
- D.1/E.1.U6. podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1/E.1.U7. dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów;
- D.1/E.1.U8. fachowo i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;
- D.1/E.1.U9. skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;
- D.1/E.1.U10. rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;
- D.1/E.1.U11. przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.1/E.1.K1. adaptowania metod pracy do potrzeb uczniów;
- D.1/E.1.K2. popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;
- D.1/E.1.K3. zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych;
- D.1/E.1.K4. promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.K5. kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;
- D.1/E.1.K6. budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1/E.1.K7. rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
- D.1/E.1.K8. kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
- D.1/E.1.K9. stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.

D.2/E.2. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.2/E.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę oświatową;
- D.2/E.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki

oświatowej;

- D.2/E.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce oświatowej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.2/E.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
- D.2/E.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji;
- D.2/E.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk zawodowych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.2/E.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk i z innymi nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej.

F. Przygotowanie pedagogiczne do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa

F.1. Zajęcia z pedagogiki

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- F.1.W1. system oświaty – organizację i funkcjonowanie systemu oświaty; podstawowe zagadnienia prawa oświatowego; międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością; pozycję szkoły jako instytucji edukacyjnej; funkcje i cele edukacji szkolnej; podstawę programową; modele współczesnej szkoły; zagadnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia; zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego;
- F.1.W2. rolę nauczyciela, koncepcje pracy nauczyciela; etykę zawodową nauczyciela; nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli; odpowiedzialność prawną opiekuna, nauczyciela, wychowawcy; odpowiedzialność za bezpieczeństwo i ochronę zdrowia uczniów; tematykę oceny jakości pracy nauczyciela; zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela; rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości; specyfikę roli nauczyciela w przedszkolu i w edukacji wczesnoszkolnej; choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;

- F.1.W3. ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania; proces wychowania, jego strukturę, właściwości, dynamikę; rolę nauczyciela w rozwoju ucznia; znaczenie współpracy rodziny i szkoły oraz współpracy szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;
- F.1.W4. problemy adaptacji dziecka w przedszkolu i szkole; znaczenie przygotowania dziecka do nauki w szkole; obowiązek szkolny; zagadnienia związane z dojrzałością szkolną – pojęcie, składniki i diagnozowanie;
- F.1.W5. uwarunkowania funkcjonowania ucznia w środowisku szkolnym; znaczenie uspołecznienia ucznia i kontaktów rówieśniczych; procesy społeczne w klasie; rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej; diagnozę grupy uczniowskiej i każdego ucznia; kategorie uczniów i charakterystykę ich funkcjonowania; potrzebę rozwijania u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej; problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie; zagadnienie dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki; szkolną sytuację dzieci emigrantów i reemigrantów; zagadnienie dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej;
- F.1.W6. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się; specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice; sposoby przewycięzania trudności w uczeniu się; trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych oraz sposoby ich przewycięzania;
- F.1.W7. znaczenie wspomagania ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; metody i techniki określania potencjału ucznia; potrzebę przygotowania młodzieży do uczenia się przez całe życie.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- F.1.U1. przeprowadzić diagnozę dojrzałości szkolnej dziecka;
- F.1.U2. skutecznie wspierać dziecko w procesie adaptacji do nowej sytuacji;
- F.1.U3. diagnozować problemy uczniów i wspierać ich w przewycięzaniu trudności i deficytów;
- F.1.U4. wspierać nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- F.1.K1. nawiązywania skutecznego dialogu z rodzicami lub opiekunami dziecka na temat jego rozwoju.

F.2. Metodyka pracy nauczyciela psychologa w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- F.2.W1. problematykę rozwoju dziecka w kontekście edukacji; metody zastosowania wiedzy psychologicznej w działaniach dydaktyczno-wychowawczych;
- F.2.W2. rolę, zadania i funkcje psychologa w przedszkolu, szkole i placówce oświatowej oraz jego prawa i obowiązki;
- F.2.W3. rolę monitorowania procesu dydaktyczno-wychowawczego realizowanego w przedszkolu, szkole lub placówce oświatowej; zasady dokonywania diagnozy sytuacji wychowawczych; sposoby zapobiegania błędom wychowawczym i korygowania negatywnych skutków oddziaływań wychowawczych;
- F.2.W4. rolę diagnozy zespołu klasowego (strukturę grupy, obraz relacji i pozycji uczniów w grupie); zasady dokonywania diagnozy potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, zaburzeń i trudności oraz ich źródeł; zagadnienie diagnozy pozytywnej (właściwości psychicznych i elementów środowiska mających korzystne znaczenie dla dziecka) i negatywnej ucznia (opóźnienia, zaburzenia i nieprawidłowości rozwoju); sposób opracowywania opinii psychologicznych i formułowania zaleceń;
- F.2.W5. rolę wspierania rozwoju dziecka, ucznia lub wychowanka; wspomaganie rozwoju kompetencji społecznych i komunikacyjnych; sposoby wspierania rozwoju społeczno-moralnego, emocjonalnego i samoregulacji; znaczenie wspomaganie uczniów w adaptacji do przedszkola, szkoły lub placówki oświatowej; konieczność wspierania uczniów lub wychowanków w radzeniu sobie z problemami wieku dorastania;
- F.2.W6. znaczenie wspomaganie pracy wychowawczej nauczycieli; sposoby współpracy psychologa z nauczycielami; potrzebę kształtowania środowiska sprzyjającego harmonijnemu rozwojowi uczniów; model pracy psychologa z zespołem klasowym oraz integrowanie zespołu klasowego; sposób pracy indywidualnej psychologia z dzieckiem, uczniem lub wychowankiem; metody i techniki identyfikacji oraz wspomaganie rozwoju uzdolnień i zainteresowań; bariery i trudności w procesie komunikowania się oraz techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem;
- F.2.W7. problematykę animowania działań edukacyjnych i pracy nad rozwojem ucznia; potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, a także logicznego i krytycznego myślenia; potrzebę kształtowania motywacji do uczenia się oraz nawyków systematycznego uczenia się, a także korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia lub wychowanka do samokształcenia; potrzebę stymulowania samodzielnej pracy ucznia lub wychowanka w kontekście uczenia się przez całe życie;
- F.2.W8. rolę profilaktyki i promocji zdrowia; sposoby konstruowania szkolnych programów profilaktycznych; zasady promocji i ochrony zdrowia uczniów oraz edukacji zdrowotnej, a także udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; zagadnienia związane z promowaniem rozwoju fizycznego i zdrowia psychicznego (kształtowanie odporności emocjonalnej, prowadzenie treningów interpersonalnych, radzenia sobie ze stresem, zarządzania własnymi emocjami); zagadnienia profilaktyki uzależnień, zapobiegania

zjawiskom agresji i przemocy; sposoby interwencji w sytuacjach konfliktowych (prowadzenie mediacji) i kryzysowych (interwencja kryzysowa);

- F.2.W9. metodykę prowadzenia działań edukacyjnych przez nauczyciela psychologa; zasady projektowania zajęć z uczniami, doboru metod, form pracy i środków dydaktycznych; sposoby realizacji zajęć z dziećmi, uczniami lub wychowankami w różnym wieku i o różnych możliwościach psychofizycznych; zasady projektowania zajęć (warsztatów) dla nauczycieli;
- F.2.W10. organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce oświatowej; zasady projektowania, koordynacji, realizacji i ewaluacji działań pomocowych;
- F.2.W11. poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne; zasady dokonywania diagnozy i orzekania o specyficznych trudnościach w uczeniu się; doradztwo edukacyjno-zawodowe; zasady współpracy przedszkola, szkoły lub placówki oświatowej z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- F.2.W12. rolę psychoedukacji; zasady udzielania porad psychologicznych, wspomaganie rodziców w działaniach wychowawczych oraz wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży; zasady prowadzenia warsztatów dla uczniów, nauczycieli i rodziców; działania na rzecz popularyzacji wiedzy psychologicznej;
- F.2.W13. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela; problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego; metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów; praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- F.2.U1. diagnozować sytuacje wychowawcze;
- F.2.U2. diagnozować potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów, zaburzenia i trudności w uczeniu się oraz ich źródła;
- F.2.U3. wspomagać uczniów w adaptacji do przedszkola, szkoły lub placówki oświatowej;
- F.2.U4. wspierać uczniów lub wychowanków w radzeniu sobie z problemami wieku dorastania;
- F.2.U5. promować zdrowy styl życia uczniów oraz rozwój i zdrowie psychiczne (kształtować odporność emocjonalną, prowadzić treningi interpersonalne, radzenia sobie ze stresem, zarządzania własnymi emocjami);
- F.2.U6. działać na rzecz profilaktyki uzależnień, zapobiegania zjawiskom agresji i przemocy;
- F.2.U7. interweniować w sytuacjach konfliktowych (prowadzić mediację) i kryzysowych;
- F.2.U8. wspomagać rodziców w działaniach wychowawczych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- F.2.K1. nawiązywania skutecznego dialogu z rodzicami lub opiekunami dziecka na temat jego rozwoju;
- F.2.K2. popularyzacji wiedzy psychologicznej.

F.3. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- F.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki oświatowej oraz środowisko, w jakim one działają;
- F.3.W2. realizowane zadania opiekuńczo-wychowawcze, dydaktyczne, diagnostyczne i terapeutyczne;
- F.3.W3. sposób funkcjonowania przedszkoli, szkół lub placówek oświatowych, organizację ich pracy, uczestników procesów pedagogicznych oraz sposób prowadzenia dokumentacji, w szczególności dokumentacji prowadzonej przez nauczyciela psychologa;
- F.3.W4. zasady zapewnienia bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- F.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy klasy, zachowań i postaw dzieci i młodzieży, funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji lub zajęć poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- F.3.U2. przygotować oraz przeprowadzić, pod nadzorem opiekuna praktyk, zajęcia warsztatowe dla uczniów o charakterze odpowiadającym roli nauczyciela psychologa w instytucji edukacyjnej, w tym integracyjne, psychoprofilaktyczne i rozwijające umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy;
- F.3.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia psychologiczno-pedagogiczne zaobserwowane albo doświadczane w czasie praktyk zawodowych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- F.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk i z innymi nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

IV. SPOSÓB WERYFIKACJI OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form oceniania studentów oraz uczestników studiów podyplomowych, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty.

Osiągnięcie efektów uczenia się w kategorii wiedzy można weryfikować za pomocą egzaminów pisemnych w formie zadań otwartych lub testów, lub egzaminów ustnych.

Egzamin ustny jest ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym i nie może ograniczać się do wyłącznej znajomości faktów, w szczególności służy sprawdzeniu poziomu zrozumienia, umiejętności analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studenta albo uczestnika studiów podyplomowych w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela.